

**KAMMARRÄTTEN
I JÖNKÖPING**
Avdelning 1:3

DOM

2016-03-21
Meddelad i Jönköping

Mål nr 3146-15

Ankomstdatum
2016-03-22

KLAGANDE

Sterisol AB, 556058-0432
Box 149
592 23 Vadstena

Ombud: Advokat Stefan Brandt och Jur.kand. Karin Söderén
Lindskog Malmström Advokatbyrå KB
Box 27707
115 91 Stockholm

MOTPART

Region Östergötland
581 91 Linköping

Ombud: Advokat Walter Sköldstam
Advokatbyrå Svensk Juristpartner AB
G:a Rådstugugatan 30
602 24 Norrköping

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Linköpings beslut den 3 november 2015 i mål nr 3337-15, se bilaga A

SAKEN

Avvisning av ansökan om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU)

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten upphäver förvaltningsrättens beslut såvitt avser överprövning av Region Östergötlands beslut att avbryta upphandlingen och visar målet åter till förvaltningsrätten för prövning i sak i denna del (tilldelningsgrupp 3.2.8).

Dok.Id 185699

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2203 550 02 Jönköping	Slottsgatan 5	036-15 68 00 (vx) E-post: kammarrattenijonkoping@dom.se www.kammarrattenijonkoping.domstol.se	036-16 19 68	måndag – fredag 08:00-16:00

YRKANDEN

Sterisol AB (Sterisol) yrkar i första hand att förvaltningsrättens beslut ska upphävas och att målet ska återförvisas till förvaltningsrätten för förnyad prövning. Sterisol yrkar i andra hand att förvaltningsrättens beslut ska upphävas och att kammarrätten ska ogiltigförklara/upphäva Region Östergötlands beslut att avbryta upphandlingen rörande aktuell tilldelningsgrupp.

Region Östergötland (regionen) medger att målet visas åter till förvaltningsrätten för prövning i sak.

VAD PARTERNA ANFÖR

Sterisol

I förvaltningsrätten gäller instansordningsprincipen. En enskild har således rätt att under processen i en och samma instans justera sina yrkanden. Någon skyldighet för den enskilde att inom överprövningsfristens utgång slutligt bestämma sina yrkanden eller omständigheter finns inte. Detta kan jämföras med vad som är särskilt stadgat angående kommunalbesvär där en sådan skyldighet uttryckligen finns.

Som förvaltningsrättens dom får uppfattas menar rätten att Sterisol endast begärt överprövning av upphandlingen i sig och inte avbrytandebeslutet. Eftersom upphandlingen redan avbrutits vid tidpunkten för Sterisols ansökan om överprövning fanns det ingen anledning för bolaget att begära överprövning av upphandlingen i sig. Däremot fanns det skäl för Sterisol att argumentera för att bolaget uppfyllde ställda skall-krav och att beslutet att avbryta upphandlingen därför var felaktigt. Rättsföljden av att Sterisol uppfyller skall-kraven kan endast bli att beslutet att avbryta upphandlingen var felaktigt.

Sterisols yrkande om rättelse får förstås mot bakgrund av att regionen som skäl för avbrytandet angett att regionen ansåg att det inte fanns något anbud som uppfyllde ställda skall-krav. För det fall förvaltningsrätten ansåg att bolagets inledande ansökan om överprövning var alltför bristfällig eller att det inte framgick vilket beslut som överklagades borde förvaltningsrätten förelagt Sterisol att avhjälpa bristen. Förvaltningsrätten begärde dock inte något förtydligande. Detta hade inte heller varit nödvändigt eftersom förvaltningsrätten inte är bunden av yrkandet och eftersom Sterisol dessutom senare förtydligade sina yrkanden.

Regionen

Regionen hänvisar till vad som anförts i förvaltningsrätten.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Frågan i målet är om Sterisol kan anses ha ansökt om överprövning av regionens beslut att avbryta upphandlingen för tilldelningsgruppen 3.2.8 inom den tidsfrist som anges i 16 kap. 12 § LOU.

Det saknas närmare regler i LOU angående frågan om yrkanden och grunder för en ansökan om överprövning av ett avbrytandebeslut ska vara slutligt bestämda inom en viss tid.

Bestämmelsen i 16 kap. 12 § LOU innehåller en tidsfrist för att ansöka om överprövning av ett beslut om att avbryta en upphandling. Tidigare gällde att möjligheten att ansöka om sådan överprövning i princip var obegränsad i tiden vilket regeringen vid införandet av tidsfristen ansåg var otillfredsställande (se prop. 2009/10:180 s. 166 f.).

Av rättspraxis följer att domstols utredningsansvar i upphandlingsmål är begränsat och det krävs som huvudprincip att en sökande på ett klart sätt anger vilka omständigheter dennes talan grundas på (jfr RÅ 2009 ref. 69).

Eftersom det även finns en särskild ansökningstid för att ansöka om överprövning av ett avbrytandebeslut måste det enligt kammarrättens mening vid tidsfristens utgång med tillräcklig tydlighet framgå att en inkommen ansökan om överprövning avser ett beslut om att avbryta upphandlingen för att en sådan ansökan ska anses ha kommit in i rätt tid. Något uttryckligt förbud mot att därefter anföra nya yrkanden eller omständigheter finns däremot inte.

Av utredningen framgår att Sterisols ansökan om överprövning, såsom den ursprungligen var utformad, kom in till förvaltningsrätten den 18 maj 2015 vilket är inom tidsfristen i 16 kap. 12 § LOU. Av ansökan framgår att Sterisols yrkande avsåg tilldelningsgrupp 3.2.8 och i det beslut, benämnt tilldelningsbeslut, som Sterisol bifogade till ansökan angavs att upphandlingen avbrutits gällande aktuell tilldelningsgrupp. Det har inte framkommit att det fattats något tidigare tilldelningsbeslut gällande denna tilldelningsgrupp. Även om Sterisols ursprungliga yrkande enligt sin ordalydelse avsåg rättelse avseende beslutet för aktuell tilldelningsgrupp, måste det enligt kammarrättens mening redan när ansökan kom in stått klart att Sterisols ansökan om överprövning avsåg avbrytandebeslutet, särskilt med beaktande av att ansökan endast avsåg tilldelningsgrupp 3.2.8 för vilken upphandlingen redan avbrutits. Det framgår även att regionen inledningsvis uppfattade Sterisols talan på så sätt att Sterisol, förutom yrkandet om rättelse, även motsatte sig avbrytandet av upphandlingen. Den omständigheten att Sterisol först den 2 juni 2015, efter att tidsfristen i 16 kap. 12 § LOU gått ut, uttryckligen anförde att det saknats sakligt godtagbara skäl för regionen att avbryta upphandlingen rörande tilldelningsgruppen kan inte anses innebära att ansökan om överprövning gällande avbrytandebeslutet för tilldelningsgrupp 3.2.8 lämnats in först vid denna tidpunkt. Ansökan om överprövning gällande avbrytandebeslutet får därmed anses ha inkommit den 18 maj 2015.

Mot bakgrund av det anförda var förvaltningsrätten oförhindrad att pröva Sterisols ansökan om överprövning i den del den avser avbrytandebeslutet. Vid dessa förhållanden ska förvaltningsrättens beslut att avvisa ansökan om överprövning såvitt avser beslutet att avbryta upphandlingen upphävas och målet visas åter till förvaltningsrätten för prövning i sak i denna del.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 9).

Kammarrättsrådet Bengt Green (ordförande), kammarrättsrådet Anders Davidson (referent) och kammarrättsrådet Ola Holmén har deltagit i avgörandet.

Föredragande: Victor Ericsson/

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING****BESLUT**
2015-11-03
Meddelat i
LinköpingMål nr
3337-15**SÖKANDE**Sterisol AB, 556058-0432
Box 149
592 23 VadstenaOmbud: Advokat Stefan Brandt
Lindskog Malmström Advokatbyrå KB
Box 27707
115 91 Stockholm**MOTPART**Region Östergötland
581 91 LinköpingOmbud: Advokat Walter Sköldstam
Advokatbyrån Svensk Juristpartner AB
G:a Rådstugugatan 30
602 24 Norrköping**SAKEN**Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU;
nu fråga om avvisning

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar ansökan om överprövning.

Dok.Id 214649

Postadress Box 406 581 04 Linköping	Besöksadress Brigadgatan 3	Telefon 013-25 11 00 E-post: forvaltningsratten@linkoping.dom.se	Telefax 013-25 11 40	Expeditionstid måndag – fredag 08:00-16:00
--	--------------------------------------	---	--------------------------------	---

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Region Östergötland (regionen) genomför en upphandling benämnd *Ke-misk-tekniska produkter*, referensnummer UC-2014-136. Upphandlingen genomförs med öppet förfarande och tilldelningsgrunden är lägsta pris. Upphandlingen är indelad i ett antal produktområden som i sin tur är indelade i tilldelningsgrupper. Utvärderingen sker per tilldelningsgrupp. Enligt tilldelningsbeslut den 7 maj 2015 avbröts upphandlingen avseende tilldelningsgruppen 3.2.8 Handdesinfektionsmedel etanolbaserat 700 ml påse, eftersom inkomna anbud inte uppfyllde skall-kraven.

Sterisol AB (bolaget) ansöker den 18 maj 2015 om överprövning av upphandlingen vad avser tilldelningsgrupp 3.2.8. Bolaget yrkar att upphandlingen i denna del ska rättas på så sätt att ny utvärdering genomförs varvid bolaget ska tilldelas kontrakt avseende den aktuella tilldelningsgruppen. Som grund anges i huvudsak att bolaget uppfyller ställda skallkrav och att dess anbud felaktigt förkastats.

Den 2 juni 2015 vidhåller bolaget i yttrande sitt tidigare yrkande och åberopar som ytterligare grund för rättelse av upphandlingen att det saknas sakligt godtagbara skäl för att avbryta upphandlingen avseende aktuell tilldelningsgrupp.

I yttrande den 25 juni 2015 yrkar bolaget i andra hand att förvaltningsrätten ska ogiltigförklara/upphäva regionens beslut att avbryta upphandlingen och att regionen ska åläggas att fortsätta den avbrutna upphandlingen.

Regionen motsätter sig bifall till ansökan om överprövning och anför i huvudsak följande. Regionen har avbrutit upphandlingen, varför möjligheterna att klaga på tilldelning fallit bort och yrkandet om rättelse ska avvisas. Regionen uppfattar det dock som om bolaget även motsätter sig avbrytande

av upphandlingen. I denna del bör ansökan avslås, då regionen har haft sakligt godtagbara skäl att avbryta upphandlingen.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Enligt 16 kap. 12 § LOU ska en ansökan om överprövning av ett beslut att avbryta en upphandling ha kommit in till förvaltningsrätten innan tio dagar har gått från det att den upphandlande myndigheten med ett elektroniskt medel har skickat en underrättelse om beslutet och angett skälen för detta.

Bolaget har den 18 maj 2015 ansökt om överprövning av upphandlingen och då yrkat rättelse på så sätt att ny utvärdering görs varvid bolaget tilldelas kontraktet. Upphandlingen i den del som är ifråga i målet har emellertid avbrutits. Vid sådant förhållande saknar förvaltningsrätten laglig möjlighet att pröva annat än beslutet att avbryta upphandlingen. Bolagets ansökan om överprövning av upphandlingen i fråga om hur utvärderingen gått till ska således avvisas.

Först den 2 juni 2015 gör bolaget gällande att beslutet att avbryta upphandlingen är felaktigt då det saknas sakligt godtagbara skäl härför. Förvaltningsrätten är av den uppfattningen att det är först vid denna tidpunkt som bolaget kan anses ha ansökt om överprövning av beslutet att avbryta upphandlingen. Annat har inte framkommit än att en underrättelse om beslutet att avbryta ifrågavarande upphandling skickades den 7 maj 2015. En ansökan om överprövning av avbrytandebeslutet skulle då, i enlighet med ovan återgivna bestämmelse, ha inkommit till förvaltningsrätten senast den 18 maj 2015. Eftersom detta inte skett, har bolagets ansökan om överprövning av beslutet att avbryta upphandlingen inkommit för sent, varför den ska avvisas.

Sammanfattningsvis ska således bolagets ansökan om överprövning avvisas såväl i den del som avser överprövning av upphandlingen ifråga om utvärderingen som i den del som avser överprövning av avbrytandebeslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1D)

Sofia Blomkvist

Föredragande har varit Ulrika Bjurö.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nå för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att prövningstillstånd meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster eller lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Vanligtvis får, då kammarrätten inte har fattat något interimistiskt beslut om att upphandlingen inte får avslutas, avtal slutas omedelbart. **I de fall där kammarrätten har fattat ett interimistiskt beslut om att avtal inte får ingås, får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt det interimistiska beslutet.** Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen.
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet.
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd.
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta.
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.